

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

Výživné je inštitútom rodinného práva, ktorý sa zakladá na jednej zo základných zásad rodinného práva, a to zásade vzájomnej pomoci medzi rodinnými príslušníkmi, teda rodinnej solidarity. Výživné sa vo všeobecnosti platí dobrovoľne, predovšetkým z dôvodu osobných väzieb medzi rodinnými príslušníkmi, ale nárok na výživné možno uplatniť aj na súdoch.

V Slovensku sa pojem výživné používa na označenie výživného na (bývalých) manželov, deti a rodičov. Znamená vyživovanie a podporu, ako aj platby výživného a podpory, ktoré súd prizná ako špecifickú sumu. Preto sa pojem výživné vzťahuje na všetko, čo je určitá osoba zo zákona povinná poskytnúť na životné potreby svojich detí alebo manžela. Tento pojem možno použiť aj na označenie podpory rodičov, ktorí nemajú dostatok prostriedkov na vlastnú výživu, a preto majú ich deti voči nim vyživovaciu povinnosť. Pojem sa môže týkať aj platieb výživného ako peňažných súm vyčlenených na vyživovanie. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom. [článok 183 zákona o rodine (*Družinski zakonik*)]

Plnoleté deti sú v rámci svojich možností povinné vyživovať svojich rodičov, ak rodičia nemajú dostatok prostriedkov na svoju vlastnú výživu a nie sú schopní si ich obstaráť, ale len tak dlho, ako ich rodičia vyživovali. Plnoleté dieťa nie je povinné vyživovať rodiča, ktorý si bezdôvodne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči tomuto dieťaťu. (článok 185 zákona o rodine)

Manželia alebo mimomanželskí partneri majú vyživovaciu povinnosť voči deťom svojho manžela alebo nemanželského partnera, ktoré s nimi žijú, ak tento manžel/partner alebo druhý z rodičov nie je schopný vyživovať dieťa.

Táto povinnosť sa končí zánikom manželstva alebo mimomanželského zväzku s matkou alebo otcom dieťaťa, pokiaľ sa manželstvo alebo mimomanželský zväzok neskončí z dôvodu smrti matky alebo otca dieťaťa. V takom prípade je pozostalý manžel alebo mimomanželský partner povinný vyživovať dieťa svojho zosnulého manžela alebo mimomanželského partnera iba vtedy, ak žil s dieťaťom v čase zániku manželstva alebo mimomanželského zväzku.

(článok 187 zákona o rodine)

Manžel, ktorý nemá žiadne prostriedky na vlastnú výživu a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia, môže požadovať výživné od svojho manžela v rozsahu, v akom je tento manžel schopný výživné poskytovať. (článok 62 zákona o rodine)

Manžel, ktorému nie je poskytované výživné a ktorý nemá žiadne prostriedky na vlastnú výživu a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia, môže požiadať o výživné od svojho manžela v rozvodovom konaní, ako aj v rámci samostatného návrhu, ktorý musí podať do jedného roka odo dňa nadobudnutia platnosti rozvodu. (článok 100 zákona o rodine)

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Rodičia sú povinní vyživovať svoje deti až do **dospelosti**, a to tak, že podľa svojich schopností zabezpečujú životné podmienky potrebné na rozvoj dieťaťa. Rodičia sú takisto povinní vyživovať dieťa, ktoré je študentom strednej školy po dosiahnutí plnoletosti, ak sa zúčastňuje na pravidelnom vzdelávaní a nie je zamestnané a ak nie je registrované ako nezamestnané, t. j. až do prvého ukončenia stredoškolského štúdia alebo do ukončenia najvyššieho stupňa všeobecného alebo odborného vzdelávania, ktoré možno získať podľa predpisov o stredoškolskom vzdelávaní. Vyživovacia povinnosť končí, keď dieťa dosiahne vek 26 rokov.

Rodičia sú povinní vyživovať dieťa, ktoré je zapísané na štúdium v rámci vyššieho sekundárneho odborného vzdelávania, ak sa zúčastňuje na pravidelnom vzdelávaní a nie je zamestnané a ak nie je registrované ako nezamestnané, t. j. až do prvého ukončenia vyššieho sekundárneho odborného vzdelávania v súlade s ustanoveniami zákona upravujúceho vyššie sekundárne odborné vzdelávanie.

Rodičia sú povinní vyživovať dieťa, ktoré je zapísané na vysokoškolské štúdium, ak sa zúčastňuje na pravidelnom vzdelávaní a nie je zamestnané a ak nie je registrované ako nezamestnané, t. j. až do prvého ukončenia vysokoškolského štúdia prvého stupňa alebo magisterského programu alebo integrovaného magisterského programu v súlade s ustanoveniami zákona upravujúceho vysokoškolské vzdelávanie. Ak študijný program, na ktorom sa dieťa zúčastňuje, trvá viac ako štyri roky, vyživovacia povinnosť sa predlžuje o čas, o ktorý študijný program prekročí tieto štyri roky.

Vyživovacia povinnosť končí, keď dieťa **dosiahne vek 26 rokov**.

Rodičia sú povinní vyživovať deti, ktoré uzavreli manželstvo alebo žijú v mimomanželskom zväzku, iba vtedy, ak ich nedokáže vyživovať ich manžel alebo mimomanželský partner.

Ak rodičia nevyživujú dieťa vo svojej domácnosti, musia prispievať mesačnou sumou výživného na dieťa. (článok 183 zákona o rodine)

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

V prípade maloletého dieťaťa sa v zákone o rodine stanovuje, že rodičia, ktorí spolu nežijú alebo ktorí majú v úmysle žiť oddelene, a rodičia, ktorí žijú spolu, sa dohodnú na výživnom pre deti, ktoré spolu majú. Ak sa rodičia nebudú vedieť dohodnúť sami, centrum sociálnych služieb (*center za socialno delo*) im pomôže pri uzavretí dohody. Takisto môžu požiadať o služby mediátora. Ak rodičia nedosiahnu dohodu o výživnom na deti, ktoré majú spolu, o veci rozhoduje súd. (článok 140 zákona o rodine)

Konanie o určení výživného na dieťa sa začína na návrh jedného alebo oboch rodičov, poručníka dieťaťa, dieťaťa, ktoré dosiahlo vek 15 rokov a ktoré je schopné pochopiť význam a právne dôsledky svojho konania, alebo na návrh centra sociálnych služieb. [článok 102 zákona o nespоровom občianskom súdnom konaní (*Zakon o nepravdnem postopku*)] Ak sa rodičia dohodnú na vyživovaní dieťaťa, môžu takisto navrhnuť podpísanie súdneho zmluvy. Ak súd stanoví, že dohoda nie je v záujme dieťaťa, návrh zamietne.

V zákone o rodine sa stanovuje, že príjemca a povinná osoba môžu podpísať dohodu o výživnom, ktorá hovorí o tom, že rodičia sú povinní platiť dospelému dieťaťu vo forme vykonateľného notárskeho zápisu. (článok 192 zákona o rodine) V prípade súdneho rozhodnutia sa zákone o nespоровom občianskom súdnom konaní stanovuje, že konanie na ochranu záujmov dieťaťa, ako je ustanovené v zákone o nespоровom občianskom súdnom konaní, sa uplatňuje na konanie o výživnom pre dospelé dieťa, pokiaľ existuje vyživovacia povinnosť podľa zákona o rodine.

Manžel, ktorý nemá žiadne prostriedky na vlastnú výživu a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia, má právo požiadať o výživné od svojho manžela v rozvodovom konaní, ako aj prostredníctvom osobitnej **žaloby**, ktorú musí podať do jedného roka od konečného ukončenia manželstva. (článok 100 zákona o rodine)

Pred podaním žaloby alebo návrhu na rozvod na základe dohody manželia navštevujú predchádzajúce poradenstvo v centre sociálnych služieb, s výnimkou prípadov, keď spolu nemajú žiadne deti, voči ktorým vykonávajú rodičovské práva a povinnosti; jeden z manželov je duševne nespôsobilý; jeden z manželov

má neznáme bydlisko alebo miesto pobytu alebo jeden či obaja manželia žijú v zahraničí. Ak manželia počas predchádzajúceho poradenstva zistia, že v manželstve už nie je možné pokračovať, a to aspoň podľa jedného z nich, úradník v centre sociálnych služieb im vysvetlí postup mediácie a jeho účel. Centrum sociálnych služieb môže so súhlasom manželov zariadiť predchádzajúce poradenstvo, po ktorom bude nasledovať postup mediácie. Manželia sa môžu zúčastniť aj na postupe mediácie, ktorý poskytujú iní poskytovatelia. (články 200 a 202 zákona o rodine)

Manželia môžu dosiahnuť dohodu o výživnom v prípade rozvodu vo forme vykonateľného notárskeho zápisu vyhotoveného pri uzatvorení manželstva, počas manželstva alebo pri rozvode. Dohoda o výživnom tohto druhu, najmä dohoda o ukončení práva na výživné, nesmie ohroziť záujmy dieťaťa. (článok 101 zákona o rodine)

Ak sa o výživné požiada súčasne s rozvodom alebo so zrušením manželstva, žaloba sa považuje za návrh v nesporovom občianskom súdnom konaní. V týchto prípadoch sa na určenie výživného uplatňuje zákon o nesporovom občianskom súdnom konaní, ako sa uvádza v článku 217 tohto zákona, alebo sa o výživné žiada v návrhu podanom v rámci občianskoprávneho konania po splnení uvedených podmienok (článok 100 zákona o rodine).

Pokiaľ ide o obsah návrhu v manželskom spore (ktorý zahŕňa rozhodnutie o vyživovacej povinnosti, ak je o to požiadané súčasne s rozvodom alebo so zrušením manželstva), v zákone o nesporovom občianskom súdnom konaní sa stanovuje, že návrh v manželskom spore musí obsahovať aj osobitnú žiadosť, o ktorej má súd rozhodnúť. K návrhu na ukončenie manželstva musí byť priložený záznam o účasti na predchádzajúcom poradenstve z centra sociálnych služieb, ak sa v zákone o rodine stanovuje, že žiadateľ sa musí zúčastniť na predchádzajúcom poradenstve pred začatím konania. (článok 82 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní)

V prípade návrhu podaného v rámci občianskoprávneho konania musí návrh obsahovať konkrétnu žiadosť s opísaním rozhodujúcich skutočností, vedľajšie návrhy, skutočnosti podporujúce žiadosť navrhovateľa, dôkazy preukazujúce tieto skutočnosti a iné údaje, ktoré musí obsahovať každý návrh [článok 180 zákona o občianskoprávnom konaní (*Zakon o pravdnem postopku*)]. Návrhy musia byť zrozumiteľné a musia obsahovať všetko, čo je potrebné na súdne konanie. Musia obsahovať najmä: názov súdu, mená a miesta trvalého alebo prechodného pobytu účastníkov konania alebo miesto ich usadenia, mená zákonných zástupcov alebo splnomocnencov, ak nejakí sú, predmet sporu a to, čoho sa navrhovateľ domáha. Navrhovateľ musí podpísať návrh, pokiaľ to nie je nemožné vzhľadom na formu návrhu. Za originálny podpis navrhovateľa sa považuje jeho vlastnoručný podpis alebo elektronický podpis (ktorý je rovnocenný s vlastnoručným podpisom). Ak navrhovateľ nevie písať alebo nie je schopný poskytnúť podpis, predloží v rámci návrhu namiesto podpisu odtlačok prsta. Ak má súd pochybnosti o pravosti návrhu, môže vydať rozhodnutie, ktorým nariadi, aby návrh obsahoval overený podpis. Voči tomuto rozhodnutiu nemožno podať námietku. Ak vyhlásenie zahŕňa akúkoľvek žiadosť, účastník konania musí v návrhu uviesť skutočnosti, na ktoré odkazuje, a podľa potreby dôkazy. (článok 105 zákona o občianskoprávnom konaní)

Okresný súd (*okrožno sodišče*) rozhoduje na prvom stupni v nesporovom občianskom súdnom konaní o výživnom medzi rodičmi a deťmi a o výživnom požadovanom pri rozvoze alebo zrušení manželstva, ako aj v občianskoprávnom konaní o výživnom medzi manželmi pri rozvoze alebo pri zrušení manželstva. (článok 10 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní, článok 32 zákona o občianskoprávnom konaní)

V nesporovom občianskom súdnom konaní a v občianskoprávnom konaní sa súdne poplatky platia v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch (*Zakon o sodnih taksah*).

Pri podávaní návrhu sa musia zaplatiť **súdne poplatky**. Súdne poplatky sa musia uhradiť najneskôr v lehote stanovenej súdom v platobnom rozkaze na úhradu súdnych poplatkov. (článok 105a zákona o občianskoprávnom konaní)

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

Žiadosti o priznanie výživného predkladá **zákonný zástupca** dieťaťa. Maloleté deti zastupujú ich rodičia. Ak je dieťa v starostlivosti poručníka, žiadosť predkladá jeho poručník.

Konanie o určení výživného na dieťa sa začína na návrh jedného alebo oboch rodičov, poručníka dieťaťa, dieťaťa, ktoré dosiahlo vek 15 rokov a ktoré je schopné pochopiť význam a právne dôsledky svojho konania, alebo na návrh centra sociálnych služieb. Súd môže takisto začať konanie o vyživovaní dieťaťa z úradnej moci. (článok 102 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní)

Súd umožní, aby deti, ktoré dosiahli vek pätnásť rokov a sú schopné pochopiť zmysel a právne dôsledky svojho konania, vykonávali svoje procesné úkony samostatne ako účastníci konania. Zákonný zástupca dieťaťa môže v konaní vykonávať úkony len dovtedy, kým dieťa nevyhlási, že tieto úkony vykoná samo. Deti mladšie ako 15 rokov alebo deti, ktoré podľa rozhodnutia súdu nie sú schopné pochopiť zmysel a právne dôsledky svojho konania, zastupuje zákoný zástupca. Ak sa záujmy dieťaťa a jeho zákonného zástupcu líšia, súd určí dieťaťu osobitného („kolízneho“) poručníka (*kolizijski skrbnik*). (článok 45 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní).

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

Okresný súd rozhoduje na prvom stupni v nesporovom občianskom súdnom konaní o výživnom medzi rodičmi a deťmi a o výživnom požadovanom pri rozvoze alebo zrušení manželstva, ako aj v občianskoprávnom konaní o výživnom medzi manželmi pri rozvoze alebo pri zrušení manželstva. (článok 10 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní, článok 32 zákona o občianskoprávnom konaní)

Všeobecná **územná príslušnosť** v nesporovom občianskom súdnom konaní: Všeobecnú územnú príslušnosť má súd, v ktorého obvode má osoba, proti ktorej bol návrh podaný, trvalý pobyt alebo miesto svojho usadenia. Keď súd začne konanie z úradnej moci, všeobecnú územnú príslušnosť má súd, v ktorého obvode má osoba, vo vzťahu ku ktorej sa vedie konanie, trvalý pobyt. Ak účastník nemá trvalý pobyt v Slovinsku, určí sa všeobecná územná príslušnosť v súlade s miestom jeho prechodného pobytu. Ak má účastník okrem trvalého pobytu aj prechodný pobyt inde a vzhľadom na okolnosti možno predpokladať, že tam bude dlhodobo žiť, všeobecnú územnú príslušnosť má aj súd, v ktorého obvode má účastník prechodný pobyt. (článok 11 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní)

Osobitná územná príslušnosť v nesporovom občianskom súdnom konaní: V konaniach na úpravu vzťahov medzi rodičmi a deťmi (vrátane rozhodnutí o výživnom) má územnú príslušnosť aj súd, v ktorého obvode má dieťa trvalý pobyt. Ak má dieťa okrem trvalého pobytu aj prechodný pobyt inde a vzhľadom na okolnosti možno predpokladať, že tam bude dlhodobo žiť, príslušnosť má aj súd, v ktorého obvode má dieťa prechodný pobyt. Ak má v konaní o zákonné výživné s medzinárodným prvkom právomoc súd v Slovinsku, lebo navrhovateľom je dieťa s trvalým pobytom v Slovinsku, územnú príslušnosť má súd, v ktorého obvode má navrhovateľ trvalý pobyt. (článok 13 zákona o nesporovom občianskom súdnom konaní)

Všeobecná územná príslušnosť v občianskoprávnom konaní: Súd, v ktorého obvode má odporca trvalé bydlisko, má všeobecnú územnú príslušnosť. Ak má príslušnosť súd v Slovinsku, pretože odporca má prechodný pobyt v Slovinsku, všeobecnú územnú príslušnosť má súd, v ktorého obvode má odporca prechodný pobyt. Ak má odporca okrem trvalého pobytu aj prechodný pobyt inde a vzhľadom na okolnosti možno predpokladať, že tam bude dlhodobo žiť, všeobecnú územnú príslušnosť má aj súd, v ktorého obvode má odporca prechodný pobyt. (článok 47 zákona o občianskoprávnom konaní)

Osobitná územná príslušnosť v občianskoprávnom konaní: Súd, v ktorého obvode má odporca trvalé bydlisko, má všeobecnú územnú príslušnosť. Ak je pre spor o zákonné výživné príslušný súd v Slovinsku, pretože odporca má v Slovinsku majetok, z ktorého by sa mohlo vyplácať výživné, územnú príslušnosť má súd, v ktorého obvode sa tento majetok nachádza. (článok 50 zákona o občianskoprávnom konaní)

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Účastníci môžu vykonávať právne úkony osobne alebo prostredníctvom zástupcu. V konaniach na okresnom súde týmto zástupcom môže byť jedine advokát alebo iná osoba, ktorá zložila štátne advokátske skúšky. (články 86 a 87 zákona o občianskoprávnom konaní)

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Áno, pri podávaní návrhu sa musia zaplatiť **súdne poplatky**. (článok 39 zákona o nespоровom občianskom súdnom konaní, článok 105a zákona o občianskoprávnom konaní)

V sporoch o nárok na zákonné výživné alebo o pohľadávkach týkajúcich sa zákonného výživného sa výška splatných súdnych poplatkov stanoví na základe výšky vymáhaného nároku, ktorá sa vypočíta ako **súčet výživného za tri mesiace**, pokiaľ sa nežiada o výživné na kratší čas. (článok 23 zákona o súdnych poplatkoch)

Ak sa však výživné považuje za súčasť prebiehajúceho konania o opatrovníckom práve, súdne poplatky, ktoré treba uhradiť, sa stanovujú na sumu 45 EUR (oddiel 1 212 sadzovníka poplatkov podľa zákona o súdnych poplatkoch).

Áno, na pokrytie trov konania je k dispozícii právna pomoc. O priznaní právnej pomoci rozhoduje predseda okresného súdu. [článok 2 zákona o právnej pomoci (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*)]

O oslobodenie od súdnych poplatkov, odklad ich zaplatenia alebo o ich zaplatenie v splátkach sa musí požiadať zvlášť a taká žiadosť sa podáva na súde, na ktorom sa vedie hlavné konanie (článok 12 zákona o súdnych poplatkoch).

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

Výživné sa určuje s náležitým zohľadnením potrieb navrhovateľa a materiálnej situácie osoby povinnej platiť výživné a jej zárobkových schopností. Pri výpočte výživného na dieťa musí súd konať v záujme dieťaťa, aby stanovil dostatočnú úroveň na zabezpečenie úspešného telesného a duševného vývoja dieťaťa. Výživné musí pokryť náklady na živobytie, najmä náklady na bývanie, stravu, oblečenie, obuv, starostlivosť a ochranu, vzdelávanie, učenie, rekreáciu, zábavu a ďalšie osobitné potreby. (články 189 a 190 zákona o rodine)

Výživné sa stanovuje vopred ako mesačná suma a môže sa požadovať od okamihu podania návrhu na určenie výživného. (článok 196 zákona o rodine)
Súdy môžu na žiadosť alebo návrh príjemcu alebo povinnej osoby zvýšiť, znížiť alebo zrušiť danú vyživovaciu povinnosť na základe vykonateľného titulu, ak dôjde k zmene v potrebách príjemcu alebo možnostiach povinnej osoby, na základe ktorých sa výživné stanovilo. Ak sa rodičia dohodnú na zvýšení alebo znížení výživného pre dieťa, ktoré sa určí prostredníctvom vykonateľného titulu, môžu požiadať o podpísanie súdneho zmiernu. Ak súd stanoví, že dohoda nie je v záujme dieťaťa, návrh zamietne. Akékoľvek zvýšenie, zníženie alebo zrušenie výživného, ktoré majú rodičia platiť dospelému dieťaťu alebo dospelé dieťa rodičom, sa môže dohodnúť medzi príjemcom a povinnou osobou vo forme vykonateľného notárskeho zápisu. (článok 197 zákona o rodine)
Výživné stanovené prostredníctvom vykonateľného titulu sa upravuje raz za rok v súlade s indexom spotrebiteľských cien v Slovinsku. Úprava sa vykonáva v januári pri použití kumulatívneho zvýšenia spotrebiteľských cien od mesiaca, v ktorom bolo výživné naposledy stanovené alebo upravené. Minister zodpovedný za rodiny uverejní koeficient úpravy výživného v Úradnom vestníku Slovenskej republiky (*Uradni list Republike Slovenije*). Centrum sociálnej starostlivosti písomne informuje príjemcu výživného a povinnú osobu o každej úprave a novej výške výživného. Toto oznámenie centra sociálnych služieb spolu so súdnym zmiernom, s právoplatným rozhodnutím súdu alebo vykonateľným notárskym zápisom tvorí vykonateľný titul.

Ak sa príjemca nezúčastňuje na pravidelnom vzdelávaní po dosiahnutí veku 18 rokov v roku, v ktorom je výživné upravené, od centra sociálnych služieb sa nevyžaduje, aby o tejto úprave písomne informovalo príjemcu a povinnú osobu. Po dosiahnutí veku 18 rokov musí príjemca predložiť potvrdenie o zápise na štúdium do centra sociálnych služieb, a to do 30 dní od získania postavenia žiaka alebo študenta, alebo musí informovať centrum, kde sa zúčastňuje na pravidelnom vzdelávaní. Ak príjemca nebude konať v súlade s predchádzajúcou vetou, centrum sociálnych služieb mu v danom roku neupraví výživné. Keď dieťa dosiahne plnoletosť, povinná osoba si môže v centre sociálnych služieb overiť, či má dieťa postavenie žiaka alebo študenta. Ak príjemca nemá postavenie žiaka alebo študenta, povinná osoba nie je povinná platiť výživné bez ohľadu na akékoľvek oznámenie o úprave výživného vydané pred stratou postavenia žiaka alebo študenta. (článok 198 zákona o rodine)

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Výživné na dieťa sa zvyčajne posielajú na bankový účet zákonného zástupcu dieťaťa. Výživné na dospelých sa posielajú na ich bankové účty. O tom, ako a komu sa vypláca výživné, rozhoduje súd.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Ak osoba povinná platiť výživné **neplní svoju vyživovaciu povinnosť dobrovoľne** v súlade s vykonateľným titulom (s rozsudkom, so súdnym príkazom, s vykonateľným notárskym zápisom spolu s oznámením o úprave výživného), **príjemca môže podať na súd návrh na výkon rozhodnutia** v súlade s ustanoveniami zákona o presadzovaní a zabezpečení pohľadávok (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*), aby dosiahol splnenie povinností.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premlčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

Informácie sú dostupné prostredníctvom portálu elektronickej justície: [Ako vykonať súdne rozhodnutie](#).

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

V konaniach na získanie/priznanie výživného je možné získať počiatočné informácie o výživnom od ktoréhokoľvek centra sociálnych služieb.

Vecnú príslušnosť rozhodovať o výživnom majú okresné súdy. Účastníci konania môžu požiadať o právnu pomoc vo forme zastupovania právnym zástupcom a o oslobodenie od platenia trov konania.

Ak dlžník neplatí výživné, zákonný zástupca maloletej osoby alebo priamo dospelá osoba, ktorá je príjemcom výživného, môže podať na príslušný miestny súd žalobu o výkon rozhodnutia (*okrajno sodišče*). Pomoc pri podaní žaloby o výkon rozhodnutia poskytujú centrá sociálnych služieb, miestne súdy, právnici a Fond Slovenskej republiky pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné (*Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije*).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (*Vrhovno sodišče*) uverejnil v časopise *Sodnikov informator* revidované formuláre na podanie nárokov na výživné spolu s pokynmi na ich vyplnenie. Služba na pomoc používateľom pri podávaní žalôb o výkon rozhodnutia a sú dostupné na webovom sídle [Ministerstva práce, rodiny, sociálnych vecí a rovnakých príležitostí](#) (*Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti*).

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovaciu povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Ak dlžník neplatí výživné, zákonný zástupca dieťaťa alebo dospelá osoba, ktorá je príjemcom výživného, môže požiadať o vyplatenie výživného z Fondu Slovenskej republiky pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné, ale iba na základe konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu alebo vyrovnania, v ktorom je stanovená výška výživného, a pod podmienkou, že zákonný zástupca sa predtým buď sám neúspešne pokúšal vymôcť vyplatenie výživného, alebo podal náležitým spôsobom žalobu o výkon rozhodnutia o výživnom v zahraničí.

Právo na náhradné výživné majú deti, ktoré ešte nedosiahli vek 18 rokov, a deti od 18 do 26 rokov, ak sa zúčastňujú na pravidelnom vzdelávaní a nie sú zamestnané a ak nie sú registrované ako nezamestnané a:

sú občanmi Slovinska s trvalým pobytom v Slovinsku,

sú občanmi iných štátov s trvalým pobytom v Slovinsku, ak je to nariadené medzinárodnou zmluvou alebo na základe podmienok reciprocity.

14 Ak som v tomto členskom štáte a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v tomto členskom štáte poskytnúť pomoc?

Áno. Pomoc pri presadzovaní výkonu rozhodnutí o výživnom poskytuje Fond pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné, ktorý je určený ako ústredný orgán podľa nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Fond pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné bol takisto určený ako ústredný orgán podľa Haagskeho dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny a zároveň aj ako odosielajúci a prijímajúci orgán podľa Dohovoru OSN o vymáhaní výživného v cudzine.

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Kontaktné údaje:

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (Fond pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné)
Dunajska cesta 20

1000 Ljubljana

Tel.: + 386 1 4720 990

Fax: + 386 1 4345 899

E-mail: jpsklad@jps-rs.si

Webové sídlo: <https://www.srips-rs.si/>

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v tomto členskom štáte:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Nie. Podľa článku 55 nariadenia (ES) č. 4/2009 je žiadosť o výkon rozhodnutia nutné podať prostredníctvom ústredného orgánu členského štátu, v ktorom má žiadateľ pobyť. Tento ústredný orgán následne postúpi žiadosť slovinskému ústrednému orgánu, teda Fondu pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné.

15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?

V nariadení nie je stanovená možnosť, aby sa žiadateľ, ktorý má pobyť v zahraničí, priamo obrátil na Fond pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné.

Komunikáciu zabezpečuje ústredný orgán členského štátu, v ktorom má žiadateľ pobyť. Ústredný orgán členského štátu, v ktorom má žiadateľ pobyť, poskytuje všetku potrebnú pomoc pri podaní správne a náležite vyplnenej žiadosti o výkon rozhodnutia o výživnom v Slovinsku a postupuje túto žiadosť vrátane prípadných príloh Fondu pre verejné štipendium, rozvoj, zdravotné postihnutie a výživné, ktorý žiadosť posúdi, podľa potreby požiada o doplňujúce informácie alebo opravy a zastupuje žiadateľa v konaní o výkon rozhodnutia pred súdmi a inými orgánmi v Slovinsku.

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Áno.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Na pokrytie trov konania je k dispozícii právna pomoc. O priznaní právnej pomoci rozhoduje predseda okresného súdu. (článok 2 zákona o právnej pomoci) Právnu pomoc možno schváliť na účely právneho poradenstva, právneho zastúpenia a iných právnych služieb stanovených zákonom, všetkých foriem súdnej ochrany na všetkých súdoch so všeobecnou právomocou a na špecializovaných súdoch v Slovinsku, na Ústavnom súde Slovinskej republiky (*Ustavno sodišče*) a pred všetkými orgánmi, inštitúciami a osobami v Slovinsku s právomocami v oblasti mimosúdneho urovnávania sporov, ako aj na účely oslobodenia od platenia trov súdneho konania. (článok 7 zákona o právnej pomoci)

Podľa tohto zákona sú oprávnenými osobami: 1. občania Slovinska; 2. cudzinci s povolením na trvalý alebo prechodný pobyt v Slovinsku a osoby bez občianstva (osoby bez štátnej príslušnosti) so zákonným pobytom v Slovinsku; 3. iní cudzinci za podmienok reciprocity alebo za podmienok reciprocity a v prípadoch určených v medzinárodných zmluvách, ktoré sú záväzné pre Slovinsko; 4. mimovládne organizácie a združenia, ktoré pôsobia na neziskovom základe a vo verejnom záujme a ktoré sú zapísané v príslušnom registri v súlade s platnými právnymi predpismi, v sporoch súvisiacich s výkonom činností vo verejnom záujme alebo so zámerom, na ktorý boli zriadené; 5. iné osoby, pre ktoré zákon alebo medzinárodná zmluva záväzná pre Slovinsko určuje nárok na právnu pomoc. (článok 10 zákona o právnej pomoci)

Osoba, ktorá má nárok na právnu pomoc, môže požiadať o právnu pomoc v ktoromkoľvek štádiu konania. Pri rozhodovaní o žiadostiach o priznanie právnej pomoci sa posúdi finančná situácia žiadateľa, ako aj ďalšie podmienky vymedzené v tomto zákone. (článok 11 zákona o právnej pomoci)

Podľa článku 46 nariadenia sa takéto oslobodenie od platby vzťahuje na všetky prípady, keď nárok príjemcu vyplýva z článku 56 nariadenia a týka sa výživného, ktoré vyplýva zo vzťahu medzi rodičmi a deťmi a náleží osobám mladším ako 21 rokov.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Neprijali sa žiadne opatrenia na vykonanie článku 51 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 29/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.